

วงเครื่องสายผสมออร์แกน : กรณีศึกษา วงวัชรบรรเลง
THAI STRING AND ORGAN ENSEMBLE : A CASE STUDY OF
VAJJARABANLENG

อภินิพนธ์นาการ
จาก
.....
.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวัฒนธรรมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2540

๑๗
๗๓๒๓๖
๒๕๔๐

ชื่อวิทยานิพนธ์

วงเครื่องสายผสมออร์แกน : กรณีศึกษา วงวัชรบรรเลง

ผู้วิจัย

กวินทิพย์ บรรยายกิจ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วัฒนธรรมศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พรทิพย์ อุสุภรัตน์, ศศ.บ., ศศ.ม.

วชิราภรณ์ วรรณดี, อ.บ. , อ.ม

พิชิต ชัยเสรี, ค.บ.(เกียรติคุณอันดับ 2), อ.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา

วันที่ 15 สิงหาคม พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง วงเครื่องสายผสมออร์แกน : กรณีศึกษา วงวัชรบรรเลง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง บทบาทหน้าที่ การสืบทอด ระบบการจัดการภายในวง บริบทสังคมของวงวัชรบรรเลงในปัจจุบัน เพลงที่นำมาบรรเลงกับวงเครื่องสายผสมออร์แกน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการศึกษาจากเอกสาร และเก็บข้อมูลภาคสนามโดยสังเกตการบรรเลงของวงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลง และการสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องกับวงเครื่องสายผสมออร์แกน นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า วงเครื่องสายผสมออร์แกนวงวัชรบรรเลงแต่เดิมชื่อ “วงเตชนะเสนีย์” ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 วงเครื่องสายผสมออร์แกนเตชนะเสนีย์ควบคุมโดยครูเจือ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งคนแรก พ.ศ. 2497 - 2500 ผู้ควบคุมวงสืบทอดคนต่อมาโดยคุณสุวิทย์ บวรวัฒนา ครั้น พ.ศ. 2500 - ปัจจุบัน วงเตชนะเสนีย์เปลี่ยนชื่อเป็นวงวัชรบรรเลง โดยความควบคุมของคุณสุวิทย์ บวรวัฒนา (ดูแลโดยคุณยุพา วัชรนาถ) บทบาทหน้าที่ของวงเครื่องสายผสมออร์แกนในอดีตจนถึงปัจจุบันจะบรรเลงในงานมงคลต่างๆ ออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง เป็นการบรรเลงเพื่อความบันเทิง การผสมวงเครื่องสายผสมออร์แกนเป็นการผสมโดยใช้วงเครื่องสายไทยเป็นหลักในการผสมหากแต่มีการปรับเปลี่ยนเครื่องดนตรีที่มีเสียงตายตัวออกคือจะเข้แล้วสร้างขลุ่ยพิเศษและทำหย่องหนุ่ยสายซิมเสียงที่ และเพิ่มออร์แกนเข้าผสมในวง 2 เครื่อง นิยมบรรเลงเพลงประเภททางกรอ แนวเพลงไม่เร็วมาก วงวัชรบรรเลงมีความพิเศษตรงที่มีการแต่งเพลงประจำวงและเพลงเถาจำนวนหลายเพลงสำหรับบรรเลงเฉพาะในวงวัชรบรรเลงเท่านั้น

แม้วงเครื่องสายผสมออร์แกนจะนำเครื่องดนตรีต่างชาติ คือ ออร์แกนเข้ามาผสมในวงเครื่องสายไทย แต่ก็สามารถสื่อถึงความไพเราะในธรรมชาติของเสียง และอารมณ์เพลงได้อย่างแปลกหูจนเป็นที่นิยมฟังกันมากในสมัยหนึ่ง เห็นได้ชัดเมื่อมีการออกแสดงตามสถานีวิทยุ ท.ท.ท.และสถานีวิทยุโทรทัศน์ ทีวี ช่อง 4 และในสมัยยุคหนึ่งเคยมีการจ้างวงเครื่องสายผสมออร์แกนเข้าไปบรรเลงประกอบการฉายหนัง แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปสังคมและสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนไปจึงทำให้บทบาทหน้าที่ของวงเครื่องสายผสมออร์แกนลดน้อยลงกว่าแต่ก่อนมาก ปัจจุบันบทบาทของวงเครื่องสายผสมออร์แกนจะบรรเลงตามวิทยุกระจายเสียง และงานมงคลต่าง ๆ นับวันจะมีผู้รู้จักวงเครื่องสายผสมออร์แกนน้อยลงมาก ผู้ศึกษาจึงเห็นสมควรที่จะให้มีการสนับสนุนส่งเสริมวงเครื่องสายผสมออร์แกนให้เป็นที่นิยมกว้างขวางทั้งในแง่ผู้ฟังและผู้บรรเลง

Thesis Title Thai String and Organ Ensemble : A Case Study of Vajjarabanleng
Name Kvintip Banyakit
Degree Master of Art (Cultural Studies)
Thesis Supervisory Committee
 Porntip Usuparat, B.A.,M.A.
 Wachiraporn Wandee, B.A. , M.A.
 Pichit Chaisaree, B.E. , M.A.

Date of Graduation 15 August B.E. 2540 (1997)

ABSTRACT

The purpose of the reasearch of Thai string and organ ensemble was to study about the history, function, generation, management, social relation and song selection of Vajjarabanleng Thai string and organ ensemble. Data collection was performed by studying documents, observing the band, performance in field study and interviewing experts in Thai string and organ ensemble. The data were analysed through the process of qualitative research.

The results of this research indicated that Vajjarabanleng Thai string and organ ensemble was originally named "Thechanasenee". During the second world war the Thechanasenee Thai string and organ ensemble was conducted by Jua Saneewong Na Ayudhaya who was the estabisher. During 2497 - 2500 B.E. Mr. Suvit Bowornwattana acted as a leader. In 2500 B.E. the name of the band was altered to Vajjarabanleng under the direction of Mr.Suvit Bowornwattana (managed by Mrs.Yupha Wacharanak). From that time to the present the Thai string and organ ensemble has been used in joyful ceremonies and has been broadcasted for entertainment. The combination of Thai string and organ ensemble was made by Thai string ensemble of which the definite pitch instrument, Jake, was omitted ; the Klui was specially made ; the B strings of the Khim were supported by bridges and two organs were added. The band usually performed songs in Tang Kraw

which was moderately fast. The Vajjarabanleng Thai string and organ ensemble was unique in the way that it had a band song and there were many Pleng Tao composed especially for the band's performance.

Although the Thai string and organ ensemble applied the use of foreign instruments, organs, to Thai string ensemble, it conveyed beautiful sound and expressive music fascinatingly. Thus it was very popular during a period of time. This statement was evident for there were many performances in Thai Radio Station, T.V. channel 4 and the Thai string and organ ensemble was ordered to accompany silent movies. Due to the passing of time the society changed, thus the popularity of the band consequently declined. Nowadays the action of the Thai string and organ ensemble has been less and less observed. Therefore, the researcher sees the benefit of preserving the Thai string and organ ensemble and making it popular among musicians and audience.